

A BAGázs-módszer

A BAGázs Közhasznú Egyesület szakmai munkájának rövid bemutatása

Írta: dr. Aczél Zsófia, dr. Both Emőke

2018. november

A BAGázs Közhasznú Egyesület Pest megyei romatelepeken **settlement típusú közösségi munkával** komplex és holisztikus megközelítésű programokkal támogatja az ott élők, iskolai részvételét, továbbtanulását, adósságrendezését, legális életvitelét, munkaerő-piaci elhelyezkedését.

A szervezet célja, hogy a **szegregátumokban** és az azokat körbevevő, körbezáró társadalmi valóságban, attitűdökben **változást** érjen el.

A BAGázs hitvallása szerint a szegregátumok közösségének társadalmi integrációja a társadalom **közös érdeke** és **felelőssége**.

A szervezet jelenleg két Pest megyei szegregátumban, Bag és Dány községben folytat közösségi munkát.

- settlement-típusú szervezetként: helyi igényekre, szükségletekre rugalmas program-struktúrával reagálunk
- állandó jelenlét a telepeken: a hét valamennyi napján dolgozunk a közösségekben a bizalom megteremtéséért és megtartásáért
- komplex közösségi, többszintű megközelítés: munkánk a telepeken kívül kiterjed a helyi faluközösségre és a többségi társadalom szintjére
- komplex program-struktúra, a szociális munka változatos módszertana: a szükségleteknek megfelelően biztosítunk közösségi, csoportos vagy egyéni támogatást a telepeken
- munkánkat a szociális munka alapjaira építjük: a helyben élő közösségek és egyének képessé tételére, társadalmi részvételük erősítésére, a célok és a hozzá vezető utak felismerésére
- a fenntartható változást szem előtt tartva nem adományozunk: segély helyett esélyt adunk a változásra
- a többségi társadalom felelősségvállalásának az erősítése: önkéntesek bevonásával
- hosszútávú, fenntartható változásra törekszünk: civil szervezetünk független, állami támogatást nem fogad el

- megalapozott és monitorozott szakmai munka: fontosnak tartjuk eredményeink és társadalmi hatásunk nyomon követését

BAGÁZS-MÓDSZER: KOMPLEX, TÖBBSZINTŰ KÖZÖSSÉGI MEGKÖZELÍTÉS

A társadalmi integráció az egész társadalom közös érdeke, így közösen is kell felelősséget vállalnunk a változásért. A BAGázs ezt a folyamatot facilitálja, több szinten.

A romatelepek szintjén:

- ✓ A komplex megközelítéshez igazítva programokat az egyének, csoportok/családok és közösség egységében indítunk, követhető és teljesíthető célokat kijelölve a résztvevők számára.
- ✓ A meghatározott célok elérésében támogatjuk a résztvevőket.
- ✓ Holisztikus megközelítésben, a családok egészét támogatjuk külön gyerek-, valamint felnőtt-programokkal.
- ✓ Nem adományozunk, segélyek helyett munkánk a résztvevők és az egész közösség képessé tételén alapul. Az adományozás meggyőződésünk szerint a berögzült mintákat erősíti, emellett csökkenti az egyéni/közösségi felelősségvállalást is, és a hosszútávú, fenntartható változás eredményességét is.
- ✓ Programjainkat a telep közösségek szükségletei, igényei szerint rugalmasan alakítjuk ki.
- ✓ Évente közel száz vegyes korosztályba tartozó önkéntest képzünk ki és vonunk be programjainkba annak érdekében, hogy az önkéntesek új mintákat hozzanak a zárt közösségbe.
- ✓ Fontosnak tartjuk, hogy a szervezetben telepen élő munkavállalók is dolgozzanak. A telepen élő munkavállalóink képzése, fejlesztése nem csak az egyes munkavállalók, de a telep közösség egészében a változás lehetőségét és hitelességét mutatja fel.

A helyi faluközösség szintjén:

- ✓ A szegregátumokkal együtt élő faluközösség és a romaközösségek között erősítjük a kommunikációt, célunk egy olyan diskurzus megteremtése, melyben valamennyi szereplő álláspontja, perspektívája megjelenhet és alapja lehet a közös tervezésnek.
- ✓ A helyi ellátórendszerrel és önkormányzatokkal tudásunkat megosztva, velük együttműködve a közös fellépésre és a problémák közös megoldására törekszünk.
- ✓ Független civil szervezetként felelősséget érzünk abban, hogy a rendszerszinten jelenlévő problémákat kihangsúlyozzuk és a kapcsolódó szakmai területeken változást érzünk el.
- ✓ Fontosnak tartjuk, hogy eredményeinkről helyi szinten, közvetlenül is beszámoljunk, illetve keressük ennek lehetőségét.

A többségi társadalom szintjén:

- ✓ Az egyes programokban az önkéntesek heti rendszerességgel vesznek részt telepen folyó szakmai munkában. A személyes és folyamatos kapcsolat a telepen élőkkel az önkéntesek számára nem csak a komplex probléma mélyebb átélését és átlátását, de az akadályok és nehézségek személyes tapasztalata által azt is eredményezi, hogy az önkéntesek érzékenyebbé, elfogadóbbá válnak, és hosszú távon felelősséget vállalnak a társadalom hátrányosabb helyzetű tagjaiért.
- ✓ Fontosnak tartjuk, hogy Magyarországon is megerősödjön a vállalatok társadalmi felelősségvállalása: rendszeresen fogadunk céges csoportokat is vállalati önkéntes napra a jobban értsék a telepen élők helyzetének komplex nehézségeit.
- ✓ Fontosnak tartjuk, hogy szervezetünk eredményei megjelenjenek a sajtóban és a közösségi médiában is, hogy nagyobb nyilvánosságot kapjon, és egyúttal erősítse a roma közösségekben rejlő változás lehetőségét.

BAGÁZS-MÓDSZER: KOMPLEX PROGRAM-STRUKTÚRA

Programjainkkal a hazai roma szegregátumok jól ismert problémáira kínálunk komplex megoldást, fejlesztést.

1. A telepeken

A társadalmi mobilizáció csatornájaként

- ✓ az országos átlagtól messze elmaradó iskolai végzettségre; ahol még egy-egy szakma megszerzése is ritkaságszámba megy, sokan még az általános iskolát sem fejezik be és előfordul a teljes analfabetizmus is,
- ✓ az alacsony iskolai végzettség következtében a nyílt munkaerő-piacon megjelenő jelentős hátrányra, a magas munkanélküliségre,
- ✓ a generációs hátrányok feloldására,
- ✓ a zárt, elszigetelt kapcsolati hálóra, mely a változás lehetőségét jelenthetné.

Az egészségmegőrzés, az életminőség javítása és a várható élettartalom növelése érdekében

- ✓ a rossz életminőségre és a jellemző lakhatási szegénységre,
- ✓ a szerhasználók és szenvedélybetegek kiugróan magas arányára.

A legális és tudatos életvitel támogatásaként

- ✓ a jövedelemkezelés, a családtervezés, valamint a legális életvitel vonatkozásában az életvezetési, szervezési nehézségekre, a tudatos tervezés alacsony szintjére; így pénzügyi tervezésre, a korai gyermekvállalásra és a jogkövetésre.

A biztonságos gyermekkorért

✓ a gyermekek veszélyeztetett helyzetére, az érzelmi, értelmi, szellemi fejlődésüket elhanyagoló szülői szerepre.

2. Emellett feladatunknak tekintjük, hogy a többségi társadalom attitűd- és értékrendszerére is reflektáljunk.

A társadalmi változás lehetőségére

✓ a többségi társadalom meggyőződésére, mely szerint az integráció és a változás lehetetlen.

A közös felelősségvállalásra

✓ a többségi társadalom tagadja, hogy felelőssége, szerepe lenne a kirekesztésben és a társadalmi egyenlőtlenségben,

✓ az egyenlőtlenséget figyelmen kívül hagyó közpolitikai rendszer tovább mélyíti a középosztály és a szegregátumban élők közötti szakadékot. A többségi társadalom nem számol azzal, hogy az oktatási szegregáció, a korai szelekció a szegregátumokban élők végső leszakadását eredményezi,

✓ miközben a többségi társadalom azonnali megoldást vár, nem veszi figyelembe, hogy a középosztály értékrendszeréhez igazított elvárások nagyon távol vannak a szegregátumok közösségétől és a változáshoz idő kell.

Az előítéletek csökkentésére

✓ A többségi társadalom leginkább elfogadó része, a budapesti elit társadalom nem kerül közvetlen kapcsolatba a településeken élő romákkal, így nincsenek valódi érveik az előítéletek ellen.